

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**«НАУКОВЕ СЬОГОДЕННЯ:
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

17 травня 2019 року

Мелітополь - 2019

УДК 502+338+379.85+55+91+93+94

Н 34

Н 34   **Наукове сьогодення: теоретико-прикладні дослідження та перспективи.** Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 17 травня 2019 року / За ред. Л.М. Донченко, І.А. Арсененко, В.Д. Гапотія, С.І. Пачева, Л.А. Прохорової, О.М. Ситника. Мелітополь: Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2019. 250 с.

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Погляд редакційної колегії збірника не завжди співпадає з позицією авторів опублікованих матеріалів. Автори повністю відповідають за стилістику, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

© Автори статей, 2019

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2019

З М І С Т

РОЗДІЛ І. ГЕОГРАФІЯ.....	7
<i>Донченко Л.М., Зав'ялова Т.В.</i> Формування педагогічних умінь студентів природничо-географічних факультетів з екологічного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах	8
<i>Іванова В.М., Сугоняк Я.В.</i> Сучасний стан економічного потенціалу та основні проблемні питання соціально-економічного розвитку Мелітопольського району	15
<i>Іванова В. М., Шелудько О. М.</i> Навчальна практика з геології як умова формування екологічної компетентності майбутніх вчителів географії	20
<i>Кондратенко А. І., Сапун Т. О.</i> Формування дослідницької компетенції слухачів Малої академії наук в секції географії	23
<i>Костиця Ю.В.</i> Сучасні геологічні екзогенні процеси на території Херсонської області	27
<i>Левада О.М., Наход М.В.</i> Сучасний геоекологічний стан географічного середовища в м. Миколаїв	31
<i>Левада О.М., Неволько Д.М.</i> Техногенез і геодинаміка як фактори впливу на геологічне середовище м. Дніпро	35
<i>Левада О.М., Заєць О.С.</i> Сучасний стан поверхневих вод Нижньосірогозького району Херсонської області	40
<i>Левада О.М., Григоренко М.В.</i> Рівень освіти як складова індексу розвитку людського потенціалу країни	45
<i>Левада О.М., Оболенська Д.Г.</i> Соціальна інфраструктура сільської місцевості як складова формування регіонального ринку праці	49
<i>Непша О.В., Балабатько Н. В.</i> Антропогенна трансформація сільськогосподарських земель Херсонської області	52
<i>Непша О.В., Лемішко Р. Ю.</i> Вплив харчової промисловості на стан атмосферного повітря у Запорізькій області	55
<i>Непша О.В., Шамрицька Т. М.</i> Національний природний парк «Меотида»: історія створення, структура, сучасний стан	59

<i>Немчин С. Є., Сажнев М. Л.</i> Загальна характеристика В'язівського природно-сільськогосподарського району Запорізької області	64
<i>Прохорова Л.А.</i> Екологічна освіта в шкільному курсі географії	69
<i>Сердюк А. М., Антоненко В. А., Василюк Л. А., Чорнобай В. В.</i> Формування екологічної культури учнів в шкільному курсі географії	74
<i>Тамбовцев Г. В., Пушкарьов О. М.</i> Основні демографічні показники в Херсонській області	77
<i>Тамбовцев Г.В., Нетіша О.В., Сакун М.М.</i> Водозахисні заходи від несприятливого впливу сільського господарства на водні об'єкти (на прикладі басейну річки Молочна)	81
<i>Хмура О. О., Сажнев М. Л.</i> Сучасний стан водокористування та водовідведення у Запорізькій області	86
РОЗДІЛ II. ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ І ФІЛОСОФІЯ	91
<i>Александров Д. В.</i> Проблема концептуалізації етнічності: філософський аналіз	92
<i>Волобуєв М. І.</i> Українська лікєро-горілчана справа у роки акцизної системи контролю виробництва та обігу алкогольної продукції у Російській імперії 1863–1894 рр.	97
<i>Дідяєва О. В.</i> Морські походи запорозьких козаків	101
<i>Ігнатченко В. Ю.</i> Одеські німці: історіографія дослідження	106
<i>Крупенко В. В.</i> Динаміка чисельності населення міста Генічеська у ХІХ–ХХ ст.	111
<i>Пачев С. І., Самонін Б. В.</i> Розвиток важкої промисловості Запорізької області у період семирічки (1959-1965)	114
<i>Пачев С. І., Оліфер В. С.</i> Оборона Мелітопольщини у вересні – на початку жовтня 1941 року	118
<i>Полякова Л.І., Суглобова В.В.</i> Джерельна та історіографічна база дослідження проблеми становлення органів державної влади в незалежній Україні ...	122
<i>Поправко О. В., Троїцька О. М., Троїцька Т. С.</i> Event-технології в культурно-освітньому просторі вищої школи: потенційність й перспективи реалізації ...	128

<i>Росолов О. А.</i> Шістдесятники» – нове покоління літературно-творчої інтелігенції	132
<i>Філіппова І. І.</i> Поняття «повсякденність» у сучасній історичній науці	137
<i>Шкода Ю. І.</i> Римо-католицькі громади півдня України в дореволюційний період	141
РОЗДІЛ III. ПРАВО	144
<i>Гапотій В. Д.</i> Теоретико-правові новації викладання курсу інформаційного права у ВНЗ України	145
<i>Задорожня Є. Д., Попенко Я. В.</i> Територіальні громади у системі суб'єктів цивільного права	154
<i>Закалічна В. О., Попенко Я. В.</i> Поняття та елементи права власності подружжя	157
<i>Круть Х. С., Попенко Я. В.</i> Класифікація позовів у цивільних справах, що виникають із страхових правовідносин	162
<i>Куліда О. О.</i> Етичне виховання в системі професійної підготовки майбутніх юристів	167
<i>Линник О. С., Мінкова О. Г.</i> Функції та принципи експертизи проектів нормативно-правових актів в Україні	170
<i>Малюгіна І. П., Попенко Я. В.</i> Поняття, зміст та форми захисту авторського права в законодавстві України	173
<i>Сьомова Т. О., Попенко Я. В.</i> Особливості спадкування окремих видів спадщини	178
РОЗДІЛ IV. ТУРИЗМ	182
<i>Арсененко І. А., Донченко Л. М., Варава Є. О.</i> Сучасні аспекти розвитку культурного туризму в Запорізькій області	183
<i>Арсененко І. А., Донченко Л. М., Донець І. А.</i> Проблеми розвитку туристсько-екскурсійного обслуговування в Запорізькій області	187
<i>Арсененко І. А., Донченко Л. М., Бондаренко А. О.</i> Сучасний стан та перспективи розвитку релігійного туризму в Україні	190
<i>Арсененко І. А., Донець І. А., Комісарова Н. О., Марченко І. В.</i> Географічні напрями організації екологічного туризму в Україні	193

<i>Арсененко І. А., Кириєнко Ц. В., Кальченко Є. В., Гуцалюк Є. О.</i> Туристсько-екскурсійне підприємство як суб'єкт господарської діяльності індустрії туризму в Україні	196
<i>Арсененко І. А., Донченко Л. М., Кириєнко Ц. В., Галатенко Ю. О.</i> Розвиток культурно-пізнавального туризму в Слов'янському районі Донецької області	199
<i>Байтеряков О. З. Мельник Д. С.</i> Підходи до оцінки туристичних історико-культурних ресурсів	202
<i>Бобровська О. О.</i> Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні та світі	206
<i>Донець І. А., Арсененко І. А., Тригуб М. М.</i> Організація екологічного туризму на природоохоронних територіях	210
<i>Донець І. А., Арсененко І. А., Хомотюк Д. М.</i> Пріоритетні напрями удосконалення розвитку малих підприємств сільського зеленого туризму в Запорізькій області	214
<i>Рибальченко Н. П.</i> Дослідження нових шляхів державного регулювання туристичної галузі як складової соціально-економічного розвитку України ...	218
<i>Топалова О. І, Івахненко А. І., Никифорова А. А.</i> Історія розвитку транспортних послуг: світовий вимір	221
<i>Хрущ Ю. М., Григоренко М. В.</i> Сучасний стан розвитку екологічного туризму на території Запорізької області	228
<i>Хрущ Ю. М., Панченко А. Ю., Ковальчук А. А.</i> Особливості розвитку фольклорного туризму в Україні	231
РОЗДІЛ V. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА.....	234
<i>Котова О. В., Столяр О. А.</i> Волейбол як засіб розвитку фізичних якостей учнів	235
<i>Непша О. В., Бессараб В. А.</i> Формування здорового способу життя учнівської молоді в Україні	238
<i>Челебієв І. С.-І.</i> Зміст і методика проведення занять з фізичної культури на розвиток бистроти засобами вправ тхеквондо	242
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	245

ГЕОГРАФІЧНІ НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Арсененко І. А., Донець І. А., Комісарова Н. О., Марченко І. В.

У ХХІ сторіччі серед провідних видів туризму в Україні і світі особливої популярності набуває розвиток екологічного туризму. Масовий розвиток туристичної діяльності збільшує і антропогенний вплив на природні та культурно-історичні туристичні ресурси, тому актуальності набувають важливі завдання щодо відновлення природного середовища та здійснення нових підходів для його збереження; запровадження в туристичну практику спеціальної форми організації екологічного туризму, яка буде спрямована на раціональне використання природних екосистем [5].

Метою даних досліджень є вивчення екологічного туризму, визначення найкращих місць для організації екологічного туризму та відпочинку в Україні.

Проведенні дослідження дозволяють визначити, що екологічний туризм - вид туристичної діяльності, організація подорожей з обмеженою кількістю учасників у природні зони з можливим відвідуванням місць, які становлять собою природну та культурну цінність, створення мережі екологічних готелів, забезпечення туристів екологічно чистим харчуванням.

Організація екологічного туризму передбачає відвідування екологічно чистих природних територій (заповідників, заказників, національних природних парків та інших природоохоронних територій) не змінених або мінімально змінених діяльністю людини.

В Україні для організації екологічного туризму можна виділити:

- екоосвітні тури для школярів і студентів відповідно до навчальної програми;
- екскурсії маркованими екологічними стежками з короткостроковим відпочинком в зонах регульованої та стаціонарної рекреації на природоохоронних територіях;

- спортивно-оздоровчий екологічний туризм;
- подорожі на велосипедах (велосипедний екологічний туризм);
- прогулянки і подорожі на конях (кінний екологічний туризм);
- спуск гірською річкою на надувних плотах, човнах, катамаранах (рафтинг), подорожі на яхті, катання на водних лижах, віндсерфінг, прогулянки на човнах, (водний екологічний туризм);
- екскурсії у карстові печери (спелеологічний екологічний туризм);
- підводне плавання з аквалангом, екскурсії до підводних печер і гротів, дайвінг (підводний екологічний туризм);
- прогулянки, подорожі на повітряних кулях (балунінг), прогулянки, подорожі на дельтоплані (дельтопланеризм) (повітряний екологічний туризм);
- фотополювання на рідкісних тварин і птахів, що живуть у природних умовах;
- тури болотами, озерними і річковими водними екосистемам на гребних і вітрильних човнах.

Серед основних напрямів організації екологічного туризму в Україні можна виділити:

- Південь України (о. Хортиця, національний природний парк «Великий луг», Приазовський національний природний парк, заповідники Подніпров'я, Асканія Нова, острів Бірючий, Подільське Побужжя, Бузький гард, Причорномор'я, Українська Скіфія, Олешківська пустеля, національний природний парк «Олешківські піски», Вилково та ін.);

- Північ України (Надслучанська Швейцарія, Лівобережне Полісся, Камінне село та цвітіння азалії, Тетерівське Полісся, Таємниці Поліссі, Міжрічинський парк, Національний природний парк "Прип'ять - Стохід", Мезинський природний національний парк та ін.);

- Захід України («Українське Розточчя»), Кременецькі гори і Мале Полісся, Придністер'я, Подільські Товтри, Національний природний парк «Яворівський», Галицький природний національний парк, Сарматське море, Дністровський каньйон, каньйони, водоспади і печери Поділля, Збрудський ідол, Пуща Відлюдника,

Тернопілля, Волинь та ін.);

- Центр України (Подільське Побужжя, Пирятинський національний парк, Ірдинські болота, Мишногірський кряж та ін.);

- Карпати (Закарпаття, Колочава, Микуличин, Верховина, Карпати скельні, Праліси Карпат, край гуцульських легенд та ін.);

- Схід України (Національні природні парки Слобожанщини та ін.).

Серед чинників, що стримують його розвиток екологічного туризму в Україні переважають:

- економічні (відсутність необхідного початкового капіталу; незначними є інвестиції у туристичну інфраструктуру, що позначається на стані готельного, транспортного обслуговування, рівні надання туристичних послуг; відсутність цілеспрямованих наукових досліджень та підготовки необхідних кадрів;

- організаційні (обмеженість туристичних маршрутів; незадовільна облаштованість місць для організації екологічного туризму; відсутність спеціалізованих туристичних організацій у сфері екологічного туризму; відсутність суспільно орієнтованого інформаційного менеджменту; висококваліфікованих кадрів).

До переваг розвитку екологічного туризму в Україні можна віднести: екологічна освіта та набуття життєво важливих знань, формування ставлення до етносу і культури, оздоровлення та вживання екологічно чистих продуктів, відпочинок (пасивний, активний), знайомство з природою, фауною та флорою.

Таким чином, основною метою організації екологічного туризму в регіонах України є відпочинок і пізнання природи на природних (мало змінених людиною) територіях, який передбачає заняття різними формами активної туристичної діяльності у природних ландшафтах без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.